



కథా కౌముది

చిగురించిన జ్ఞాపకం

మణి వడ్లమాని

మనుషులు కాలగర్భంలో కలిసిపోయిన వారి గుర్తులు జ్ఞాపకాలు కొన్నైనా మిగులుతాయి. కొంతకాలానికి ఆ జ్ఞాపకాలు కూడా మరుగున పడిపోతాయి. కానీ ఈ మధ్యన ఓ జ్ఞాపకం నివురును తొలగించుకొని బయటకు వచ్చింది. ఎలా మర్చిపోయవంటూ కేకలు వేసింది. చిత్రంగా అది ఎక్కడ వచ్చింది అంటే ఈ మధ్య పిల్లల్ని తీసుకుని నార్తె ఇండియా టూర్ వెళ్ళినప్పుడు. ఆగ్రా, మధుర, బృందావనం వెళ్ళాము. ఆ బృందావన వీధులలో తిరుగుతూ ఉంటే జ్ఞాపకం వచ్చింది. నిజానికి ఆ జ్ఞాపకానికి ఆ ఊరుకి పొంతన లేదు. అయితేనేం మర్చిపోయిన జ్ఞాపకానికి అక్కడ జ్ఞాపకం వచ్చింది.

★★

టూర్ నుంచి వచ్చాకా ఓ ఆది వారం రోజున సందడి అంతా మా ఇంట్లోనే. మా పెద్ద తమ్ముడి పిల్లలు శ్రుతి, కృతి చెల్లెలి పిల్లలు, సౌమ్య, వంశీ నా పిల్లలు, దివ్య, కావ్య వెరసి అర డజను మంది. ఇల్లంతా పీకి పందిరివేస్తున్నారు.

గోల గోల చేస్తున్న పిల్లలకి చెప్పాను. “ఈ రోజు మీకు ఒక అసైన్ మెంట్ ఇస్తాను అది చెయ్యాలని.”

“ఏమిటేమిటి” అంటూ ఎగిరారు

“పాత ఆల్బమ్స్ అన్ని తీసి స్కాన్ చేసి పెట్టండి అన్ని కంప్యూటర్ లో సేవ్ అయ్యి ఉంటాయి. సరేనా?”

“సరే సరే” అంటూ చెప్పగానే బుద్ధిమంతులా పని మొదలు పెట్టేసారు.

పైన అటక మీదున్న సూట్ కిందకి దింపారు. “అబ్బ ఎన్ని ఆల్బమ్స్!” అంది చిన్న మేనకోడలు కృతి దానికి ప్రతీది ఆశ్చర్యమే!

ఆ ఫోటో లు చూస్తూ తెగ నవ్వుకుంటున్నారు. పిల్లలు.

అబ్బో “అక్కా! మమ్మిని చూడు ఆ రెండు జడలు, ఆ లంగా వోణిలో యెంత గమ్మత్తుగా ఉందో, అని కావ్య కామెంట్,

“మమ్మీ ఏంటా ఆ పొడుగు బొట్టు హాహా,” అని దివ్య మొహం చిరాకుగా పెట్టింది.

“అయ్యా, ఇక్కడ చిన్నతని చూడు, ఎటో చూస్తోంది”

“ఇది తాత గారు కదా, భలే యంగ్ గా ఉన్నారు, తాజమహల్ దగ్గర కదా “

“నేను చూడలేదు తాతగారిని, నేనూ చూడలేదు నేను చూడలేదు” అని దివ్య, సౌమ్య తప్ప మిగతావాళ్ళు అనుకుంటున్నారు

ఇక ప్రతి ఫోటో గురించి ఏదో ఒకటి మాట్లాడుతూ విరగ బడి నవ్వుతున్నారు.

“పెద్దత్తా అప్పుడు నువ్వు ఎంత సన్నగా ఉన్నావో,” శ్రుతి కామెంట్

“మమ్మి పిన్ని పెళ్ళికి నేను రాలేదా? అని నా చిన్నకూతురి కొంటే ప్రశ్న

“అప్పుడు నువ్వు మీ మమ్మీ బొజ్జలో ఉన్నావు” అని కృతి కిసుక్కున నవ్వింది.

“అమ్మా! ఇది అన్ని పెద్ద మాటలు మాట్లాడుతోంది” అని నా పెద్దకూతురు దివ్య కంప్లెంట్ చేసింది.

“అబ్బబ్బ దెబ్బలాడు కోకుండా పని చేయండి” అని కసిరాను.

అప్పటికి కాస్త ఊరుకొని మళ్ళి ఏదో ఒకటి లొడ లొడ వాగుతూనే ఉన్నారు.

ఫోటోలు చూస్తున్న చిన్న మేన కోడలు కృతి ఒక ఫోటో తీసి చూపిస్తూ ఈవిడ “వీళ్ళు ఉన్నారేంటి? అని అడిగింది.”నేను అందుకొని చూసాను.

అది మా మా నాన్నమ్మ, చిన్నాన్నమ్మ వున్న ఫోటో . మెదడు లో ఏదో కదలిక

“ఏది ఏది” అంటూ అందరూ చూసారు,

అప్పుడు దివ్య చెప్పింది “ఆవిడ ఎవరంటే మన తాతగారు ఉన్నారు కదా! అదే మీ డాడీ వాళ్ళ డాడీ కి పిన్ని అవుతుంది”

“అవును వాళ్ళిద్దరూ జుట్టు లేకుండా, బ్లౌజ్ లేకుండా అలా టిపికల్ గా ఎందుకున్నారు?” అని అన్నారు ఆ ప్రశ్నకి దివ్యకి కూడా ఏం జవాబు చెప్పాలో తెలియలేదు.

వాళ్ళు ఎందుకలా ఉన్నారనే భావం వాళ్ళ మొహాల్లో ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తోంది.

వెంటనే నేను వాళ్ళతో “కృతీ, పాత రోజులలో హాస్పిండ్ పోతే ఆడవాళ్ళు అలాగే ఉండేవారు. తరువాత ఆ పద్ధతి మారిపోయింది. ఇప్పుడు ఎవరు అలా ఉండటం లేదు” అని చెప్పాను

“పాపం వాళ్ళకి జుట్టు లేకపోతే ఏడ్యేవారు కాదా?” అని అమాయకంగా అడిగింది.

దాన్ని ఎలాగో సమాధాన పరిచి ఆ ఫోటో తీసుకోని బయటికయితే వచ్చాను కానీ ఆ మాటలు మాత్రం నా చెవిలో గింగురుమంటూ ఉన్నాయి.

★★

మా టూర్ నుంచి వచ్చాక ఓ ఫ్రెండ్ ఇంట్లో, ఒక మహిళా దర్శకురాలు వితంతువుల మీద తీసిన సినిమా చూడటం జరిగింది. అందులో ని చిన్నపిల్ల పాత్ర ని చూడగానే మటుకు చిన్నాన్నమ్మ గురించి, నాన్నమ్మ చెప్పినవన్నీ కళ్ళముందు నిలిచాయి.

ఏడేళ్ల పిల్లకి పెళ్లి చేసారుట, అతనికి దాదాపు ఇరవయ్యేళ్లు ఉన్నాయేమోటా. ఏదో జబ్బు చేసి ఆయన కాస్తా హరీమన్నారుట. అప్పటి నుంచి పుట్టింట్లో అన్నగారి దగ్గర ఉండిపోయారు.

ఇంతకీ ఆ పెళ్ళి చేసింది ఆవిడ మేనత్త. ఇంట్లో ఆడపిల్ల ఎదిగిపోతోందని, మేనల్లుడికి భారం తీరిపోతుందని బాధ్యత నిర్వహించి పెళ్లి అయితే చేసింది కానీ.”అతను జబ్బు మనిషి అని తెలియదు” అని చేతులు దులిపేసుకుంది.

“పైగా వాళ్ళు బోలెడు ఆస్తిపరులే మనోవర్తి ఇస్తారు” అంటూ చెప్పబోయేసరికి. మా నాయినమ్మ అన్నగారు ‘ ఇక చాలే జరగాల్సిన అన్యాయం జరిగిపోయింది. ఇక నోరుముసుకో అని ఆవిడని కసిరేసి పంపించేసారు..

ఏ మాటకామాట చెప్పుకోవాలి. మా తాతగారు పెద్ద అభ్యుదయ వాది, రాజారామోహన్ రాయ్ మాటలకు చాలా ప్రభావితం అయ్యారుట. అందుకే మరదలుని చూసినప్పుడల్లా. చిన్నపిల్ల,మళ్ళి పెళ్లి చేస్తే బావుంటుందని, ఆయనకి అనిపించేది అని నాన్నమ్మ చెబుతుంటే మా తాతగారు ఓ హీరో లా అనిపించారు. .

అంతే ఆ మాట కాస్త మా నాన్నమ్మ అన్నగారికి తెలిసి ఈ బావగారు తన చెల్లెలికి ఎక్కడ మళ్ళి చేయించేస్తాడో అని వెంటనే ఆవిడని ఇంటికి పిలిపించి గుండు గీయించి,తెల్లచీర కట్టి ముసుగేసి కూర్చోపెట్టారుట.

ఆవిడకి జుట్టు తీసిన సంఘటన గురించి చెబుతుంటే,నాకు మా చెల్లెలుకి ఎంత బాధ వేసిందో. పాపం ఏవిటి ఆవిడ బతుకు అటు పుట్టింటపంచన,లేకపోతే అత్తింటి పంచన చేరి ఎంత నరకం అనుభవించుంటుందో కదా అనిపిస్తుంది.

అటు ఇద్దరు అక్కల ఇళ్ళలో, అన్నగారి ఇంట్లో, ఇటు అత్తగారి వైపు వాళ్ళ ఇళ్ళలో పురుళ్ళకి,పుణ్యాలకి, ఇంకా ఇతరత్రా పనులకి అంకితమయింది. చెయ్యని తప్పుకు అందరి చేత, తిట్లూ .ఈసడింపులూ మధ్య ఆవిడ జీవితం తెల్లారిపోయింది.

అవన్నీ వింటున్న మాకు ఉక్రోశం వచ్చి మానాన్నమ్మతో అన్నాము “మీరు ఎందుకు మన ఇంట్లోనే ఉంచేసుకోకపోయారా?” అంటే,దానికి ఆవిడ రెండు కారణాలు చెప్పారు “ఒకటి ఇప్పుటి కాలంలా కాదుర్రా అప్పుడు అన్నిటికీ భయమే, రెండోది మీతాతగారు కూడా చిన్న వయసులోనే పోయారు. మీ నాన్నకి ఐదు ఏళ్ళు,అత్తయ్యకి మూడేళ్లు నాకే దిక్కులేదు. మీ నాన్న ఓచోట, నేను ఓచోట ఉండేవాళ్ళము ఇక దాని సంగతి ఏం ఆలోచిస్తాను. మీ నాన్నకి ఉద్యోగం,పెళ్లి, అయ్యాక, అది మళ్ళీ నా దగ్గరకు రావడం మొదలుపెట్టింది” అని కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకున్నారు.

ఇంతలో బయట హడావుడి వినిపించింది. నా ఆలోచనలకు స్వస్తి చెప్పి బయటకు వచ్చాను. శ్రీవారు ఆఫీసు నుంచి వస్తూనే హుషారుగా “కార్లో ఓ రెండు రోజులు ఎక్కడికైనా వెళదాము” అనగానే రక్కున “మామిడాడ వెళ్దాము” అన్నాను

“అదేమిటి అక్కడికి ఎందుకు” అనగానే పిల్లలు “మమ్మీ ఎందుకో చిన్న తాతమ్మను తలచుకొని అప్పెట్ అయింది” అని చెప్పారు.

“అర అదేమిటి ఎప్పుడో జరిగిన దానికి ఇప్పుడు తలచుకుని బాధ పడితే ఎలా” అని అన్నారు.

“అదేం లేదు లెండి ఏదో మా చిన్న తనం ఆ రోజులు,నాన్నగారు,నాన్నమ్మ ఇలా అన్ని జ్ఞాపకాలు కలిపి గుర్తుకొచ్చాయి” అనేసరికి

“సరే! మరి ఆ ఊర్లో ఎవరు ఉంటున్నారు అన్నారు. “ఇంకో చిన్నాన్నమ్మ కొడుకు ఉంటున్నాడు” అని అన్నాను.

“ఓకే అయితే అక్కడికే వెళ్దాము” అన్నారు.

★★

అనుకున్నట్లుగానే శనివారం పొద్దున్నే మేము నలుగురం బయలుదేరాము. మధ్యలో సూర్యాపేట లో టిఫిన్లు కానిచ్చుకొని బయలుదేరాము.

అప్పుడు నా పక్కనే కూర్చొన్న దివ్య అడిగింది “మమ్మీ చిన్నతాతమ్మ గురుంచి నాకు తెలుసుకోవాలని ఉంది. ఇప్పుడు వివరంగా చెప్పు”

దానికి చెబుతూ నేను గతంలోకి వెళ్ళిపోయాను. ఆవిడని మొదటి సారి చూసిన దృశ్యం గుర్తుకొచ్చింది. అప్పుడు నాకు పదేళ్లు. ఐదవ క్లాసు చదువుతున్నాను. ఓ రోజున మా ఇంటికి వచ్చారు ఆవిడ పేరు యశోద,కాని అందరూ సోదెమ్మ అని పిలిచేవారు.

చూడటానికి కొంచెం పొట్టి గా,బొద్దుగా లా ఉండే వారు. ఆవిడవి చక్కటి ముఖకవళికలు. ఎప్పుడువచ్చినా పిల్లలున్న ఇల్లు అని ఏదో ఒకటి చేసి తెచ్చేవారు. ఆరోజున కూడా అలాగే రెండు చేతుల నిండా సంచులు,అందులో జంతికలు,చేగోడీలు,ఇంకా అప్పడాలు వడియాలు కూడా తెచ్చారు. రాత్రి అయింది. అందరూ భోజనాలు చేసి పడుకున్నారు. మంచి నిద్ర లో ఉన్న నాకు ఎక్కడ నుంచో మూలుగు వినిపిస్తోంది. అది అంతకంతకూ అది పెద్దదిఅయింది,”బాబోయి చచ్చిపోతున్నరోయి,అంటూ కేకలు”, ఉలిక్కిపడి గబగబా లేచాను ,అప్పటికే నాన్నగారు,అమ్మ,నానమ్మ అందరూలేచారు.నిద్రమత్తులో ఉన్న నాకు ఏమైందో తెలియటం లేదు.

మా నాన్నమ్మ మాత్రం “వెధవ కడుపు నొప్పి దాని ప్రాణాలు తినేస్తోంది” అని మెల్లగా అంటున్నారు.

మా అమ్మ “పోనీ నేను వెళ్లి చూస్తాను” అంది.

“నువ్వెళ్ళి ఎలా చూస్తావు,అది అసలే ఇంట్లోకి రాకూడదు” అన్నారు.

“పర్వాలేదు లెండి స్నానం చేస్తాను” అని అమ్మ అంది

“అబ్బ అలా ఆవిడ లుంగలు చుట్టుకు పోతుంటే చూడ లేకపోతున్నాను,అసలు ముందు ఆవిడని ఆ సందులోంచి వచ్చి లోపల పడుకోమను. ఏదైనా పురుగు,కుట్టిందంటే ప్రమాదం,ఆ కడుపు నొప్పి తగ్గడానికి కాస్త వాము నీళ్ళు ఇవ్వండి” అని నాన్నగారు అన్నారు.

అమ్మ వెళ్లి ఆవిడని లోపలకి తీసుకొచ్చి ఓ మూలగ చాపమీద పడుకో పెట్టింది,ఆవిడ నాన్నగారిని చూసి తెగ మొహమాటపడిపోతోంది. “ముందు వాడిని లోపలికి వెళ్లి పడుకోమను. ఈ వెధవబాధ నాకెప్పుడు ఉండేదే” అనిఅన్నారు.

దానికి నాన్నగారు వెంటనే “పిన్నీ!నువ్వు ఇప్పుడు ఏంమాట్లాడకమ్మా”అని అమ్మ వైపు తిరిగి

“ఆవిడని రేపో సారి హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్ళి ఆ చాకో గారికి చూపించు” అన్నారు.

“అమ్మా..!ఏమైంది చిన్నాన్నమ్మకి?” అని అడిగాను,

“ఏదో లే నీకెందుకు పెద్దవాళ్ళ విషయాలు అని కనిరేసారు” ఆ సంఘటన నా మనసులో చెరగని ముద్ర వేసుకుపోయింది.

నా మాటలు వింటున్న దివ్య “మమ్మీ భీచీ ఘోరం కదా అది ఆవిడకి పాపం పీరియడ్స్ లో వచ్చే కడుపు నొప్పి వచ్చేదా,అబ్బి వింటుంటే నే భలే బాధగా ఉంది” అంది.

“అవును, దివ్యా !అప్పట్లో కొన్ని పద్ధతులు అలానే ఉండేవి.” అని మళ్ళీ చెప్పడం మొదలుపెట్టాను.

“ఎప్పటిలాగే ఆవిడ ఎవరికి సాయం కావాలన్నా వాళ్ళ ఇళ్ళకి వెళ్ళడం,అక్కడ చాకిరీ చేస్తుండగానే,ఇంకో ఇంట్లోంచి పిలుపు వచ్చేది..అలా ఎవరికి అవసరం ఉంటే అక్కడికి వెళుతూ ఉండేవారు. అయితే ఆ పనులకి తగిన గుర్తింపు ఎవరం ఇవ్వలేదేమో అనేది గుచ్చుతూఉంటుంది

నాన్నగారికి ట్రాన్స్పూర్స్ మూలంగా మేము ఊర్లు మారినప్పుడు మటుకు మా మేనత్త వాళ్ళింట్లో ఉండేవారు. ఆవిడకూడా బాగా చూసుకునే వారు. వాళ్ళది పెద్ద ఫ్యామిలీ, డబ్బున్నవాళ్ళు కూడా. వాళ్ళ పిల్లలతో ఆవిడ చాల సరదాగా ఉంటూ కాలక్షేపం చేసేవారు. మధ్యలో మా అత్తయ్య తెలుసున్న లేడీ డాక్టర్ ద్వారా ఆవిడకు ఆపరేషన్ చేయించారు. దానితో ఆవిడ కడుపు నొప్పి బాధ పోయింది

ఆవిడ అందరికి సాయం చేసింది. ఆవిడ అక్కపిల్లలు, అన్నపిల్లలుకి కాకుండా. మొహమైనా తెలియని భర్త వైపు వాళ్ళకి, మరుదులు, ఆడపడచులు పెళ్ళిళ్ళకి, పురుళ్ళకి,వెళ్లి ఇంటెడు చాకిరీ చేసేది. కానీ తలచుకుంటే ఎంతో బాధ వేస్తుంది ఇంతా చేసి ఆవిడ ఏం సుఖపడింది, తనకో ఇల్లు లేదు, తన సొంతవాళ్ళు యెవరులేరు. సంచారిలా అందరిళ్ళు తిరిగేది. ఎవరి ఇంట్లోను ఓ పరుపుమీద గాని, మంచం మీద గాని పడుకోవడం ఎరగదు. ఏదో మూల చాపవేసుకొని పడుకునేవారు. ఆ తర్వాత, తర్వాత మా నాన్నగారు ఆవిడ కోసం ఒక మంచం చేయించారు. “అబ్బే నాకు మంచం వద్దురా! కొంగు పరచుకుని పడుకుంటే చాలు” అని అనేవారు.

ఆ అభిమానంఅను,కృతజ్ఞత అను ఆవిడ ,ఖర్చులకి మేము(నేను, పిన్ని, మావయ్యలు) డబ్బు ఇస్తూఉండేవాళ్ళము

ఆవిడకి సినిమాలు అంటే ఇష్టం,బయటకు వెళ్ళడం సరదా,ఇవన్నీ అందరికి ఉండే అతి సామన్యమైన కోరికలు. అవికూడా తీరలేదు. మా ఇంటికి వస్తే,ఆవిడకి ఒక విధమైన స్వత్రంత్రం ఉండేది. మా నాన్నగారు అల చూసుకునే వారు.అప్పట్లో నేను పిన్ని అనే వాళ్ళము “మీరు కొంచెం ధైర్యం చేసి ఉంటే బావుండేది.నాన్నమ్మా” అంటే “ఒసే ఒసే అలా మాట్లాడకండే,అవన్నీ పాపపు మాటలే నరకం లో కొరత వేస్తాడే” అనేది. ఆవిడ అమాయకత్వానికి జాలి వేసేది. అన్నటికంటే నేను పిన్ని విలవిల లాడింది దేనికంటే జుట్టు పెరిగిపోయింది మంగలి వాడిని పిలవమని అన్నప్పుడు మటుకు ఇద్దరిమీద జాలి వేసేది, “ఆ మంగలి వాడిని పక్కనే ఉన్న గంత లోంచి రమ్మనమను” అని చెప్పటం చాల బాధగ ఉండేది.

ఇలా రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. నాకు, పిన్నికి పెళ్ళిళ్ళు అయి ఇక్కడకు వచ్చేసాము. ఫోటోస్ లో చూసారు కదా. ఆ తరువాత మా అత్తయ్య వాళ్ళింట్లో కూడా పరిస్థితులు మారాయి. మా నాన్నమ్మ పోయారు,ఆ వెంటనే మా నాన్నగారు కూడా పోయారు. మా అమ్మే మా దగ్గరకు వచ్చేసింది. ఇక ఆవిడ మళ్ళీ పుట్టింటికి మామిడాడ వెళ్ళిపోయారు. ఆ ఇంట్లో మా నాన్నమ్మ ఇంకో చెల్లెలు కొడుకు దగ్గర ఉండి చివరి రోజులు గడిపారు

ఆవిడ పోయినప్పుడు నాకు ఆపరేషన్ అవటం వల్ల వెళ్ళలేకపోయాము. ఆ తరువాత అక్కడి కి వెళ్ళాల్సిన పని లేకపోయింది.

కానీ ఎందుకో మనం టూర్ వెళ్ళినప్పుడు ఆవిడ బాగా గుర్తొచ్చారు. అందుకనే ఒక్కసారి ఆ ఊరు వెళ్ళాలని చాల బలంగా అనిపించింది” అని చెప్పడం ముగించాను.

కొంచెం సేపటి వరకు ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. వాతావరణం తేలిక చేయడానికి డ్రైవ్ చేస్తున్న మా వారు ఏదో సరదా కబుర్లు చెప్పి నవ్వించారు.

ప్రయాణం మధ్యలో రెండు సార్లు ఆగాము ఒక సారి లంచ్ కోసం తణుకు దగ్గర. ఆ తరువాత రామచంద్రపురం బైపాస్ రోడ్ లో టీ కోసం ఆగాము. మారెండో అమ్మాయి కావ్య ,మా వారు మాట్లాడుకుంటూ బానే తొందరగానే తీసుకొచ్చేసారు.

సాయంకాలం కల్లా కాకినాడకి వెళ్లి పోయాము అక్కడ హోటల్ ఆ రాత్రి గడిపి , పొద్దున్నే మామిడాడ బయలుదేరాము.

దార్లో బిక్రవోలులో వినాయకుడిని, గోలింగేశ్వరుడుని చూసుకొని మామిడాడ ఊర్లోకి చేరుకున్నాము. ఆ ఇంట్లో ఉన్న ఇంకో చిన్నాన్నమ్మ కొడుక్కి ఫోన్ చేస్తే ఆయన దారిగుర్తులు చెప్పారు. ఆ గుర్తులు పట్టుకొని సరాసరి ఇంటి ముందే వెళ్లి ఆగాము. అప్పటికే వాళ్ళు మాకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. మమ్మల్ని చూసి వాళ్ళు ఎంతో సంబరపడిపోయారు. భోజనాలు అయ్యే లోపల ఎదురుకుండా ఉన్న సూర్యభగవానుడి గుడికి వెళ్లి

దర్శనం చేసుకున్నాము. ఈ గుడి గురించి కూడా ఎప్పుడూ చెబుతూ ఉండేవారు. లోపల ఊర్లోకి వెళ్ళితే కోదండరామాలయం కూడా ఉంది. మా నాన్నమ్మల కిష్టమయిన పుట్టింటి రాముడు.

ఈ ఇంటి మనవరాలు మొగుడు అని మా ఆయనకి స్పెషల్ గా వెండికంచం వేసి సుష్టుగా భోజనంపెట్టారు. పిల్లలు కూడా పెద్ద పరిచయం లేకపోయినా వాళ్ళతో బాగా కల్సిపోయారు.

ఆ ఆత్మీయత వెలకట్టలేనిది.

మా నాన్నమ్మ పుట్టిల్లు వందేళ్ళు నాటి పెంకుటిల్లు. ఆకారం ఉంది గాని. ఇల్లు లోపల అంతా పాడు బడిపోతోంది, ఏవో చిన్నచిన్నగ మరమ్మత్తులు చేయించారు.

ఎర్రమందారం, జూకామందారం చెట్లు, బూడిదగుమ్మడి, చిక్కుడు పాదులు ఆ పక్కకి నూతిపళ్ళెం అచ్చు చిన్నాన్నమ్మ వర్ణించి నట్టే ఉన్నాయి. చిన్నాన్నమ్మ చివరి రోజులలో ఇక్కడే గడిపారు. ఆ ఇల్లు మొత్తం ఆవిడ స్మృతులతో నిండి ఉంది. ఇల్లంతా కలయ తిరిగాము. కొన్ని పాత ఫోటోలు చూసాము మసకబారి, మచ్చలుపడి, మొహాలు కనిపించకుండా ఉన్నాయి, అయినా ఇన్నాళ్లుగా గుండెల్లో ఉన్న బరువు ను చేత్తో తీసేసినట్లుగ ఉంది. వాళ్ళని చూసి కలసి మాట్లాడినంత ఆనందంగా అనిపిస్తోంది. మమ్మలిని ఇక్కడ చూసి తప్పకుండా ఆవిడ పై నుంచి ఆశీర్వాదిస్తారు అనుకున్నాను

వాళ్ళకి చెప్పి తిరుగుప్రయాణం అయ్యాము.

ఆ ఇల్లు, గుర్తులు శిథిలమవుతున్నా ,లోపల నుంచి మళ్ళీ ఓ జ్ఞాపకం చిగురిస్తోంది ఆకుపచ్చగా!

★★★★★★

[Click here to share your comments on this story](#)